

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA**

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. (8 5) 203 4696,
faks. (8 5) 203 4692, el. p. info@enmin.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302308327

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2021-12-

Nr.

DĖL PAKARTOTINIO ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ PATEIKIMO

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2021 m. lapkričio 5 d. išvadoje Nr. NV-2762 (toliau – Išvada) pateiktas pastabas ir 2021 m. lapkričio 9 d. tarpinstituciniame pasitarime išsakytas pastabas, teikia patikslintus Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo aštuntuoju¹ skirsniu įstatymo projektą (toliau – Projektas Nr. 1) ir Lietuvos Respublikos energijos išteklių rinkos įstatymo Nr. XI-2023 13, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau kartu – Įstatymų projektai).

Atsižvelgiant į Išvados 1 pastabą (taip pat į Specialiųjų tyrimų tarnybos ir Teisingumo ministerijos analogiškus pastebėjimus), patikslintas Projektas Nr. 1, atsisakant viešojo administravimo įgaliojimų energijos išteklių biržos operatoriui. Siūloma nustatyti, kad nacionalinės schemos priežiūra bus užtikrinama vadovaujantis Lietuvos Respublikos energijos išteklių rinkos įstatymu, vykdant prekybos energijos išteklių biržoje priežiūrą ir stebėseną (stebėseną užtikrinant energijos išteklių biržos operatorius, o priežiūrą – Valstybinė energetikos reguliavimo taryba).

Taip pat Projektas Nr. 1 patikslintas pagal kitas Išvadoje pateiktas pastabas. Įstatymų projektų aiškinamasis raštas papildytas informacija dėl Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos atliekamos biomasės kuro kokybės priežiūros pagal Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2017 m. gruodžio 6 d. įsakymą Nr. 1-310 „Dėl Kietojo biokuro kokybės reikalavimų patvirtinimo“, taip pat kita aktualia informacija pagal Išvadoje išsakytus pastebėjimus.

Įstatymų projektų tikslas – įgyvendinti 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją (nauja redakcija) (toliau – Direktyva (ES) 2018/2001) 29 ir 30 straipsnių nuostatų, susijusių su elektros energijos, šilumos ir vėsumos gamyboje naudojamo biomasės kuro tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų (toliau – ŠESD) kiekio sumažėjimo kriterijais, ir užtikrinti tinkamą biomasės kuro atitikties tvarumo ir išmetamo ŠESD kiekio sumažėjimo kriterijams patikrinimo tvarką tiek pagal savanoriškas tarptautines schemas, tiek pagal savanorišką nacionalinę schemą bei skaidrią biomasės kuro kainodarą ir realią vidutinę biomasės kuro biržos kainą.

Teikiame apibendrintą informaciją apie Įstatymų projektais sprendžiamas problemas, siūlomas problemų sprendimo priemonės, priemonių kaštus ir naudą visuomenei:

| | |
|-------------------------|--|
| I. Sprendžiama problema | <p>2018 m. gruodžio 11 d. buvo priimta Direktyva (ES) 2018/2001, kurios nuostatas valstybės narės privalo iki 2021 m. birželio 30 d. perkelti į nacionalinę teisę.</p> <p>Vienas iš esminių Direktyvos (ES) 2018/2001 tikslų – didesnis atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimas siekiant sumažinti išmetamą ŠESD kiekį ir įvykdyti Europos Sąjungos (toliau – ES) įsipareigojimą pagal 2015 m. Paryžiaus susitarimą dėl klimato kaitos, kartu mažinant priklausomybę nuo iškastinio kuro ir siekiant mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos iki 2050 m. tikslo. Tam nustatomi visoje ES taikomi bendri tvarumo ir išmetamo ŠESD kiekio sumažėjimo kriterijai elektros energijos sektoriuje ir šilumos bei vėsumos gamybos sektoriuje naudojamam biomasės kurui, kad toliau</p> |
|-------------------------|--|

| | |
|------------------------|---|
| | būtų užtikrinamas didelis išmetamo ŠESD kiekio sumažėjimas, palyginti su iškastinio kuro alternatyvomis, būtų išvengta nenumatyto poveikio tvarumui ir būtų skatinama vidaus rinka. |
| II. Siūlomos priemonės | <p>1. Siekiant atitiktis Direktyvos (ES) 2018/2001 nuostatomis, susijusioms su biomasės kuro tvarumo ir išmetamo ŠESD kiekio mažėjimo kriterijais, Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymas (toliau – AIE įstatymas) papildomas aštuntuoju¹ skirsniu. Biomasės kurui numatoma taikyti analogiškus tvarumo kriterijus kaip ir AIE įstatymo 38 straipsnyje nustatyti reikalavimai biodegalams ir skystiesiems bioproduktams, kadangi šie produktai gali būti gaminami iš tų pačių žaliavų.</p> <p>2. Biomasės ir žaliavų biomasės kuro gamybai atitiktį tvarumo ir išmetamo ŠESD kiekio sumažėjimo kriterijams numatoma užtikrinti tiek pagal savanoriškas tarptautines schemas, tiek pagal savanorišką nacionalinę schemą.</p> <p>3. Nacionalinę schemą AIEĮ projekte siūloma paskirti įgyvendinti energijos išteklių biržos operatoriui, kurio administracinės struktūros renka didelį kiekį informacijos ir kurią panaudojus būtų galima gerokai sumažinti administracinę naštą ūkio subjektams, siekiantiems užtikrinti jų naudojamo biomasės kuro atitiktį nustatomiems reikalavimams.</p> <p>4. AIEĮ projekte numatoma, kad Energetikos ministerija parengs energijos išteklių biržoje prekiaujamo biomasės kuro atitiktis tvarumo ir išmetamųjų ŠESD kiekio sumažėjimo kriterijams tvarką, o energijos išteklių biržos operatorius, vadovaudamasis šia tvarka, Energijos išteklių biržos Reglamente nustatys energijos išteklių biržoje prekiaujamo biomasės kuro atitiktis tvarumo ir išmetamųjų ŠESD kiekio sumažėjimo kriterijams taisyklės pagal savanorišką nacionalinę schemą, kurios priežiūra bus užtikrinama, vadovaujantis Lietuvos Respublikos energijos išteklių rinkos įstatymu, Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai ir energijos išteklių biržos operatoriui vykdant prekybos energijos išteklių biržoje priežiūrą ir stebėseną.</p> <p>5. Siekiant užtikrinti tinkamą biomasės kuro atitiktis tvarumo ir išmetamo ŠESD kiekio sumažėjimo kriterijams patikrinimo tvarką pagal savanoriškas tarptautines schemas ir savanorišką nacionalinę schemą bei skaidrią biomasės kuro kainodarą ir realią vidutinę biomasės kuro biržos kainą, Lietuvos Respublikos energijos išteklių rinkos įstatymo pakeitimu šilumos aukciono dalyviai ir bendros šilumos ir elektros energijos gamintojai įpareigojami pateikti informaciją ne tik apie tiesiogiai sudaromų dvišalių susitarimų sandorio šalis, sudarymo datą, biokuro rūšį ir sandorio galiojimo laikotarpį, bet ir apie tiekiamo ir (ar) naudojamo biomasės kuro sertifikatus, patvirtinančius atitiktį nustatomiems reikalavimams.</p> |
| III. Priemonių kaštai | Projekto nuostatomis įgyvendinti papildomų valstybės ir (ar) savivaldybių biudžetų lėšų nereikės. |
| IV. Nauda visuomenei | <p>Įsigaliojus priimtiems Įstatymų projektams ir užtikrinus jų tinkamą įgyvendinimą, vadovaujantis įstatymų ir jų įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimais, bus pasiektos šios naudos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - užtikrinta Lietuvos Respublikos nacionalinių teisės aktų atitiktis Direktyvos (ES) 2018/2001 reikalavimams dėl elektros energijos, šilumos (vėsumos) gamyboje naudojamo biomasės kuro bei dėl biomasės ir žaliavų, naudojamų biomasės kuro gamybai, privalomai taikomiems visose ES valstybėse narėse; - ūkio subjektams (energijos išteklių rinkos dalyviams ir biomasės kuro gamintojams) numatoma teisė patiems pasirinkti, pagal kokią schemą bus užtikrinama biomasės kuro atitiktis tvarumo ir ŠESD |

| | |
|--|--|
| | <p>sumažėjimo kriterijams: pagal Europos Komisijos pripažintą savanorišką tarptautinę schemą ar pagal savanorišką nacionalinę schemą;</p> <p>- būtų skatinama vidaus rinka, savanoriška nacionalinė schema būtų skatinimo priemonė rinkos dalyviams, kuria naudojantis būtų gerokai sumažinama administracinė našta minėtiems ūkio subjektams.</p> |
|--|--|

Įstatymų projektus parengė Energetikos ministerijos Energetikos konkurencingumo grupės (grupės vadovas Karolis Švaikauskas, tel. +370 670 39352, el. p. karolis.svaikauskas@enmin.lt) projektų vadovas Vilmantas Markevičius, tel. +370 602 47406, el. p. vilmantas.markevicius@enmin.lt.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo aštuntuoju¹ skirsniu įstatymo ir Lietuvos Respublikos energijos išteklių rinkos įstatymo Nr. XI-2023 13,17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projektų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektas, 1 lapas.
2. Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo aštuntuoju¹ skirsniu įstatymo projektas, 5 lapai.
3. Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo aštuntuoju¹ skirsniu įstatymo projekto lyginamasis variantas, 5 lapai.
4. Direktyvos (ES) 2018/2001 ir nacionalinių teisės aktų (Įstatymų projektų) atitikties lentelė, 17 lapų.
5. Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo aštuntuoju¹ skirsniu įstatymo projekto administracinės naštos ūkio subjektams apskaičiavimo ataskaita .xlsx formatu, 3 lapai.
6. Lietuvos Respublikos energijos išteklių rinkos įstatymo Nr. XI-2023 13, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, 1 lapas.
7. Lietuvos Respublikos energijos išteklių rinkos įstatymo Nr. XI-2023 13, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.
8. Įstatymų projektų aiškinamasis raštas, 7 lapai.

Energetikos ministras

Dainius Kreivys